

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/34/2021
Identifikačné číslo spisu:	1219010102
Dátum vydania rozhodnutia:	20.07.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Patrik Príbelský
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1219010102.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Emila Klemaniča na verejnom zasadnutí konanom 20. júla 2022 v Bratislave v trestnej veci obvinenej O. P. a spol. pre zločin krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. b) Trestného zákona, o dovolaní obvineného S. S. proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislava, sp. zn. 3To/61/2019, z 10. marca 2020 takto

rozhodol:

I. Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku uznesením Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 3To/61/2019, z 10. marca 2020

b o l p o r u š e n ý z á k o n

v ustanoveniach § 2 ods. 7, § 293 ods. 5 a § 319 Trestného poriadku v neprospech obvineného S. S..

II. Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku uznesenie Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 3To/61/2019, z 10. marca 2020 v časti týkajúcej sa obvineného S. S. zrušuje.

Zrušujú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

III. Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku Krajskému súdu v Bratislave prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

IV. Podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku obvineného

S. S., nar. XX. C. XXXX v T., trvale bytom J. XX, XXX XX T., t. č. vo výkone trestu v ÚVTOS Bratislava,

berie do väzby

z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Lehota väzby začína plynúť okamihom vyhlásenia tohto rozsudku, t. j. 20. júla 2022 o 10.30 hod. a menovaný ju bude vykonávať v Ústave na výkon väzby a v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Bratislave.

Podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku žiadosť obvineného S. S. o nahradenie väzby písomným sľubom zamieta.

Podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku väzbu obvineného S. S. nenahrádza dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava II, sp. zn. 1T/9/2019, z 2. mája 2019 boli obvinení S. S. a O. P. uznaní za vinných zo spáchania zločinu krádeže podľa § 20 k § 212 ods. 1, ods. 4 písm. b) Trestného zákona, ktorého sa dopustili na skutkovom základe, že

sa po predchádzajúcej dohode v čase o 23:15 hod. dňa 02.02.2018 dostali do bytu poškodeného E. F. na J. K. č. XX v T., ktorý sa nachádza na 8. poschodí, a to takým spôsobom, že poškodenému predstierali, že mu poupratujú byt, na čo ich poškodený v tomto domnení pustil do svojho bytu, odkiaľ obvinení následne odcudzili 1 ks mobilný telefón značky LG G4c, IMEI: XXXXXXXXXXXXXXXX, spolu so SIM kartou v hodnote 189 eur, 1 pár botasiek zn. Nike čiernej farby spolu s pôvodnou krabicou v nezistenej hodnote, 1 ks vychádzkovú palicu s ozdobnou striebornou gravírovanou rúčkou v hodnote 50 eur, 1 ks ohrievač do zásuvky, čiernej farby v hodnote 30 eur, čím poškodenému E. F. spôsobili škodu vo výške 269 eur.

Za to im bol uložený podľa § 212 ods. 4, § 38 ods. 2, ods. 4, § 37 písm. m) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov a 4 (štyri) mesiace; pričom obvinená O. P. bola na výkon trestu odňatia slobody zaradená do ústavu na výkon trestu podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona s minimálnym stupňom strázenia a obvinený S. S. podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia. Zároveň podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil súd týmto obvineným nahradiť škodu spoločne a nerozdielne poškodenému E. F., nar. XX. D. XXXX, trvale pobytom J. XX, XXX XX T., vo výške 269 eur.

Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd rozhodujúci na podklade odvolaní oboch obvinených rozhodol uznesením, sp. zn. 3To/61/2019, z 10. marca 2020 tak, že ich podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Obvinený S. S. podal prostredníctvom obhajkyne proti uzneseniu odvolacieho súdu dovolanie, a to s poukazom na údajné naplnenie dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku [zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu], § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku [hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky] a § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku [rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia].

Obvinený v dovolaní argumentoval nasledovne:

„Napádané rozhodnutie bolo vydané na verejnom zasadnutí konanom 10. marca 2020 (ďalej tiež „predmetné verejné zasadnutie“). Predmetné verejné zasadnutie sa konalo v neprítomnosti môjho klienta, pričom neprítomnosť môjho klienta bola spôsobená postupom OČTK v inom prebiehajúcom trestnom konaní (vedenom proti môjmu klientovi). Môj klient sa chcel zúčastniť predmetného verejného zasadnutia, na ktorom chcel využiť svoje práva obvineného v zmysle príslušných ustanovení Trestného poriadku. V skorých ranných hodinách 10. marca 2020, ešte pred konaním predmetného verejného zasadnutia, však OČTK zadržali môjho klienta v jeho bydlisku v rámci trestných konaní ČVS:ORP-1177/1-VYS-B2-2019 (ORPZ Bratislava II), ČVS:ORP-1057/1-VYS-B2-2019 (ORPZ Bratislava II),

vykonali u môjho klienta domovú prehliadku (príkaz ORPZ Bratislava II sp. zn. ČVS:ORP-1177/1-VYS-B2.2019. Domová prehliadka, počas ktorej bol môj klient zadržaný trvala do 11.27 hod, následne bol môj klient pre účely prebiehajúceho vyšetrovania zadržaný OČTK až do večerných hodín. Počas tohto zadržania môj klient viackrát informoval OČTK o tom, že v deň zadržania je predmetné verejné zasadnutie, že sa chce zúčastniť predmetného verejného zasadnutia, OČTK to však môjmu klientovi neumožnili, môj klient tak nemal z dôvodu postupu OČTK možnosť zúčastniť sa predmetného verejného zasadnutia, môj klient z dôvodu postupu OČTK nemal ani možnosť o svojom zadržaní, a teda objektívnej nemožnosti zúčastniť sa predmetného verejného zasadnutia informovať konajúci odvolací súd, ktorý tak následne konal v neprítomnosti môjho klienta a odsúdil ho.

V predchádzajúcom bode popísaným postupom OČTK tak došlo k zmareniu účasti môjho klienta na predmetnom verejnom zasadnutí, došlo tak k postupu, kedy konajúci odvolací súd konal v neprítomnosti môjho klienta napriek tomu, že na to neboli splnené procesné podmienky, napriek tomu, že môj klient sa chcel predmetného verejného zasadnutia zúčastniť. Môj klient sa nezúčastnil predmetného verejného zasadnutia len z dôvodu, že OČTK ho v inom trestnom konaní zadržali a OČTK neumožnili môjmu klientovi účasť na predmetnom verejnom zasadnutí, čím došlo k objektívnemu znemožneniu vykonávania práv obvineného v konaní, ktorého výsledkom je napádané rozhodnutie a odsúdenie môjho klienta".

Obvinený tiež konštatoval, že pri svojom rozhodovaní sa súdy prikláňali na stranu poškodeného E. F.. Vychádzať mali len z jeho výpovede, ktorý súvisle ani nevedel opísať priebeh toho, čo sa dialo u neho v byte. Údajne ukradnuté veci dal obvineným poškodený sám a nemali ho v úmysle okradnúť. Podľa obvineného sa mal skutok stať inak, ako ho popisuje poškodený a namietal aj výšku spôsobenej škody. „Vzhľadom na vyššie uvedené došlo k porušeniu práva na obhajobu môjho klienta, ku konaniu na súde a k odsúdeniu v neprítomnosti môjho klienta napriek tomu, že na to neboli splnené procesné podmienky, a preto výrok napádaného rozhodnutia o vine a treste môjho klienta, o potvrdení viny a trestu môjho klienta je nezákonný, a preto navrhujeme napádané rozhodnutie zrušiť".

K dovolaniu sa vyjadril prokurátor v podstate takto:

„Obvinený sa verejného zasadnutia na Krajskom súde v Bratislave nezúčastnil, pretože bol zadržaný v inej trestnej veci v rámci prebiehajúceho prípravného konania. Vzhľadom k týmto skutočnostiam ponechávam rozhodnutie na úvahe súdu.

V dovolaní obvinený uvádza, že súdy sa pri svojom rozhodovaní prikláňali na stranu poškodeného, vychádzali len z výpovede poškodeného, ktorý nevedel súvisle opísať priebeh toho, čo sa dialo v byte poškodeného. Veci, ktoré mali byť ukradnuté, im dal poškodený sám od seba a poškodeného nemali v úmysle okradnúť. Skutok podľa vyjadrenia obvineného sa stal inak, ako ho popisuje poškodený a rovnako obvinený namietal aj výšku spôsobenej škody.

V tejto súvislosti uvádzam, že dovolací súd je viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy nižšieho stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva aj z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi nižšieho stupňa nemôže meniť ani dopĺňať. Námietky obvineného smerujúce voči skutkovým zisteniam a záverom namietajúce ich správnosť či úplnosť sú z pohľadu dovolacieho konania irelevantné. Pre dovolací súd je záväzný skutok tak, ako bol ustálený zo strany Okresného súdu Bratislava II a Krajského súdu v Bratislave. Ak obvinený v podanom dovolaní namietal spôsob hodnotenia dôkazov, t. j. výpoveď svedka poškodeného E. F., ide o námietky skutkového charakteru. Tieto skutočnosti uvádzané obvineným v podanom dovolaní nenapĺňajú dovolacie dôvody".

Prokurátor v prílohe priložil zápisnicu o vykonaní domovej prehliadky u S. S., zápisnicu o výsluchu zadržaného podozrivého S. S. a zápisnicu o zadržaní podozrivého S. S..

Na vyjadrenie prokurátora reagoval obvinený prostredníctvom obhajcu nasledovne:

„Prokurátor vo svojom vyjadrení potvrdil, že na verejnom zasadnutí konanom 10. marca 2020 sa môj klient nemohol zúčastniť z dôvodov na strane OČTK, z dôvodov postupu OČTK v inom trestnom konaní, čím potvrdil skutočnosti, ktoré uviedla obhajoba.

Nariadené verejné zasadnutie, na ktorom došlo k vydaniu druhostupňového rozhodnutia sa konalo v neprítomnosti môjho klienta, pričom táto neprítomnosť môjho klienta nebola spôsobená (ne)konaním môjho klienta, práve naopak, môj klient sa napriek tomu, že sa nariadeného verejného zasadnutia chcel

zúčastniť, tohto verejného zasadnutia nezúčastnil, pretože sa ho zúčastniť nemohol z objektívnych dôvodov, ktoré spôsobili OČTK a ich postup v inom trestnom konaní a v dôsledku postupu OČTK v tomto inom trestnom konaní môj klient ako zadržaný ani objektívne nemal možnosť dať o vzniknutej situácii vedieť konajúcemu súdu.

Obhajoba je tak toho názoru, že postupom OČTK došlo k zmareniu účasti môjho klienta na nariadenom verejnom zasadnutí, kde došlo k vydaniu druhostupňového rozhodnutia v neprítomnosti môjho klienta.

Obhajoba je tak toho názoru, že v tomto konaní neboli splnené zákonné podmienky pre konanie verejného zasadnutia, na ktorom došlo k vydaniu druhostupňového rozhodnutia a je tu prítomný dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku".

Na verejnom zasadnutí prokurátorka navrhla vyhovieť dovolaniu obvineného v tej časti, v ktorej uvádzal naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku.

Obhajca navrhol dovolaniu obvineného v plnom rozsahu vyhovieť a k tomuto návrhu sa pripojil aj obvinený.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku a § 566 ods. 3 Trestného poriadku], osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), že obvinený pred jeho podaním využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku) a zistil, že dovolanie obvineného je dôvodné, nakoľko dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku bol splnený.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

Uvedený dovolací dôvod v kontexte trestnej veci obvineného nachádza svoj odraz v tom, že súd je povinný zabezpečiť obvinenému dodržanie všetkých jeho práv, ktoré mu ako obvinenému priznáva Trestný poriadok so zvláštnym dôrazom na právo obvineného na prejednanie jeho trestnej veci v jeho prítomnosti, teda v kontexte ústavných práv a práv zabezpečených medzinárodnými dohovormi, predovšetkým Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Na jednej strane pritom stojí právo, no nie povinnosť obvineného zúčastniť sa pojednania jeho veci pred súdom, pokryté príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku o práve obvineného odmietnuť sa zúčastniť hlavného pojednávania či verejného zasadnutia o odvolaní, resp. právo obvineného výslovne požiadať súd, aby sa hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie konalo v jeho prítomnosti.

V úzkej korelácii s uvedeným je naopak povinnosť obvineného rešpektovať zákonom stanovené pravidlá nevyhnutné pre vykonanie zákonného a spravodlivého súdneho konania za súčasného rešpektovania zásady rýchlosti a hospodárnosti trestného konania v úmysle zákonodarcu vyhnúť sa zbytočným prietahom pri vykonávaní úkonov trestného konania, vrátania konania pred súdom.

Jednou zo základných zásad trestného konania je aj zásada vyjadrená v § 2 ods. 7 Trestného poriadku, a síce právo každého, aby jeho trestná vec bola spravodlivo a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom v jeho prítomnosti tak, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Trestný poriadok tak priamo nadväzuje na článok 48 ods. 2 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého má každý právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Navyiac, právo obvineného na

prejednanie vecí pred súdom v jeho prítomnosti takisto vyplýva aj z článku 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ktorého dikciu je potrebné okrem iného vykladať aj tak, že každý, o právach a povinnostiach ktorého má byť v rámci konania pred súdom rozhodované, má mať v rámci práva na súdnu ochranu možnosť osobne sa na takom konaní zúčastniť; musí mu byť pritom reálne umožnená účasť na konaní, právo vyjadriť sa pred súdom k tomu, čo mu je kladené za vinu a k dôkazom, na ktorých je založená obžaloba. Z tejto zásady sú výnimky prípustné len za splnenia zákonom predpísaných tak formálnych ako aj materiálnych podmienok, ktoré minimalizujú negatívny dopad na spravodlivý súdny proces vyvolaný neprítomnosťou obvineného.

Súdy musia zároveň zabezpečiť včasné a riadne doručenie predvolania spolu s termínom hlavného pojednávania obvinenému, pričom musia dôsledne zvážiť hodnovernosť ospravedlnenia neprítomnosti obvineného na hlavnom pojednávaní, resp. v odôvodnených prípadoch hlavné pojednávanie odročiť. Zároveň musia obvineného v zmysle predchádzajúceho odseku poučiť o možnosti vykonať hlavné pojednávanie v jeho neprítomnosti, a tak umožniť v plnom rozsahu realizovať jeho právo na spravodlivý súdny proces.

Obvinený S. S. namietal, že verejné zasadnutie na Krajskom súde v Bratislave 10. marca 2020, kde bolo rozhodované (aj) o ním podanom odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II, sp. zn. 1T/9/2019, z 2. mája 2019 bolo vykonané v jeho neprítomnosti, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky. Dôvodil, že v čase konania verejného zasadnutia bol zadržaný ako podozrivý v inej trestnej veci.

Najvyšší súd uvádza, že z právnej kvalifikácie skutku, ktorý je predmetom dovolacieho konania je zrejmé, že podmienky povinnej obhajoby v trestnej veci obvineného neboli dané. Rovnako tak je zrejmé, že boli splnené aj zostávajúce obligatórne zákonom ustanovené požiadavky podmieňujúce vykonanie verejného zasadnutia v neprítomnosti obvineného.

Pokiaľ mal obvinený za to, že v odvolacom konaní bolo vykonané verejné zasadnutie, aj keď na to neboli dané zákonné predpoklady, k tomu treba uviesť nasledovné:

Podľa § 292 ods. 1 Trestného poriadku predseda senátu predvolá na verejné zasadnutie osoby, ktorých osobná účasť na ňom je nevyhnutná. O verejnom zasadnutí upovedomí prokurátora ako aj osobu, ktorá svojím návrhom dala na verejné zasadnutie podnet a osobu, ktorá môže byť priamo dotknutá rozhodnutím.

Podľa § 292 ods. 4 Trestného poriadku deň, čas a miesto verejného zasadnutia určí predseda senátu tak, aby osobe, ktorá na verejné zasadnutie dala svojím návrhom podnet, ktorá môže byť rozhodnutím priamo dotknutá, obhajcovi a prokurátorovi zostala od doručenia predvolania na verejné zasadnutie alebo od upovedomenia lehota aspoň päť pracovných dní na prípravu; to neplatí pri sťažnosti proti uzneseniu o nevzatí obvineného do väzby. Skrátiť lehotu možno len so súhlasom toho, v záujme koho je lehota ustanovená. U ostatných osôb, ktoré sa na verejné zasadnutie predvolávajú, alebo o ňom upovedomujú, treba zachovať spravidla trojdňovú lehotu.

Podľa § 293 ods. 3 Trestného poriadku verejné zasadnutie sa koná za prítomnosti obvineného.

Podľa § 293 ods. 4 Trestného poriadku verejné zasadnutie sa môže vykonať v neprítomnosti obvineného, ak nie je možné doručiť mu predvolanie na verejné zasadnutie a z toho dôvodu ustanovený obhajca bol o verejnom zasadnutí riadne upovedomený.

Podľa § 293 ods. 5 Trestného poriadku verejné zasadnutie sa vykoná v neprítomnosti obvineného aj vtedy, ak mu upovedomenie o verejnom zasadnutí bolo riadne a včas doručené a bol poučený o možnosti konania verejného zasadnutia bez jeho prítomnosti alebo za podmienok uvedených v § 292 ods. 5.

Podľa § 293 ods. 6 Trestného poriadku verejné zasadnutie v neprítomnosti obvineného nemožno konať, ak je obvinený vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody, alebo ak ide o trestný čin, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica prevyšuje desať rokov.

Podľa § 293 ods. 7 Trestného poriadku ustanovenie odseku 6 sa nepoužije, ak sa obvinený odmietol zúčastniť verejného zasadnutia, alebo výslovne požiadal, aby sa verejné zasadnutie konalo v jeho neprítomnosti.

Podľa § 293 ods. 8 Trestného poriadku ak obvinený hodnoverným spôsobom ospravedlní svoju neúčast' na verejnom zasadnutí a súčasne písomne požiada súd, aby sa verejné zasadnutie uskutočnilo za jeho prítomnosti, súd odročí verejné zasadnutie a určí deň, čas a miesto ďalšieho verejného zasadnutia.

V predmetnej veci nastala situácia, že v trestnom konaní vedenom na Okresnom riaditeľstve PZ v Bratislave II pod ČVS: ORP-1177/1-VYS-B2-2019 bol obvinený S. S. zadržaný ako podozrivý zo spáchania trestného činu šírenia poplášnej správy podľa § 361 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, pričom k zadržaniu došlo 10. marca 2021 v čase o 09:00 hod. (uvedené vyplýva zo zápisnice o zadržaní podozrivého S. S. ako aj zápisnice o výsluchu zadržaného podozrivého S. S.). Počas zadržania obvineného bola vykonaná domová prehliadka (zápisnica o vykonaní domovej prehliadky u S. S.) v byte č. XXX-A nachádzajúcom sa na X. poschodí v bytovom dome na J. K. č. XXXX/XX v T., ktorého užívateľom je obvinený S. S., pričom k začatiu domovej prehliadky bolo prístupné 10. marca 2021 v čase o 08:40 hod. a táto trvala do 11:27 hod. Zo zápisnice o vykonaní domovej prehliadky vyplýva, že táto začala v čase o 09:00 hod. pričom v zápisnici je uvedený zoznam zistených vecí pre účely trestného konania, iné vyjadrenia osôb prítomných na domovej prehliadke nie sú uvedené. S výsluchom zadržaného podozrivého v uvedenom konaní bolo začaté 10. marca 2021 v čase o 15:05 hod., pričom výsluch trval do 16:05 hod., pričom vo výsluchu sa S. S. vyjadroval ku skutkom pre ktoré bol zadržaný.

Možno skonštatovať, že dôvod pre ktorý sa obvinený nemohol zúčastniť verejného zasadnutia konaného 10. marca 2020 so začiatkom o 11:50 hod. spočíval v objektívnej okolnosti, že bol zadržaný v inej trestnej veci v rámci prebiehajúceho prípravného konania.

Treba podotknúť, že sa jedná o trestné stíhanie, ktorého sa mal obvinený dopustiť síce s dopadom na túto trestnú vec, keď „nahlasovaním bomby“ narušoval priebeh verejného zasadnutia v konaní pred Krajským súdom v Bratislave, sp. zn. 3To/61/2019, nič to však nemení na tom, že bol zadržaný a nemohol sa nariadeného verejného zasadnutia zúčastniť, navyše sa z tohto dôvodu nemal ani ako ospravedlniť.

Najvyšší súd konštatuje, že odvolací súd, v čase konania formálne (s ohľadom na informácie, ktoré mal) postupoval správne, keď vykonal verejné zasadnutie o odvolaní obvineného bez jeho prítomnosti, pretože na takýto procesný postup boli splnené zákonné podmienky. Nastal ale stav, s ktorým nemohli súd ani obvinený počítať, a preto jediná cesta nápravy vedie k opätovnému vykonaniu verejného zasadnutia a opakovanému rozhodnutiu o odvolaní obvineného na verejnom zasadnutí. Materiálne však, síce bez zavinenia súdu, bolo porušené právo obvineného zúčastniť sa verejného zasadnutia v odvolacom konaní a vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom. Zodpovednosť za toto porušenie objektívne znáša štát, pretože obvinený bol v inej trestnej veci orgánmi štátu zadržaný a bolo mu objektívne znemožnené zúčastniť sa predmetného verejného zasadnutia. Nastala teda situácia, keď síce za dané porušenie nenesie zodpovednosť konajúci súd, ale je možné ho pripísať na ťarchu verejnej moci.

Najvyšší súd preto uzatvára, že napadnutým uznesením krajského súdu bol z objektívnych príčin „porušený“ zákon v neprospech obvineného S. S., keďže sa nemohol zúčastniť predmetného verejného zasadnutia a nemohol ani ospravedlniť svoju neprítomnosť.

Vo vzťahu k ďalším dovolacím námietkam obvineného najvyšší súd uvádza, že v dôsledku zrušenia napadnutého uznesenia nastal stav neprávoplatne skončenej veci, a preto bude v rámci odvolacieho konania úlohou krajského súdu sa s týmito vysporiadať a reagovať na všetky argumenty obvineného

prednesené aj v dovolaní, ku ktorým sa najvyšší súd z dôvodu zdržanlivosti a sebaobmedzenia v právoplatne neskončenej veci nevyjadroval.

Pokiaľ ide o dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku najvyšší súd dáva do pozornosti rozhodnutie v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky 1/2011 publikované pod č. 6, podľa ktorého „obsahom práva na obhajobu, ktoré je prvkom spravodlivého procesu, je aj možnosť vznášať osobne a tiež prostredníctvom obhajcu námietky proti prvostupňovému rozsudku na odvolacom súde“. V nadväznosti na to „odňatím tejto možnosti vykonaním verejného zasadnutia bez prítomnosti obvineného pre ktorý postup neboli splnené zákonné podmienky, napĺňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku. Uvedený nezákonný postup v sebe ale zároveň zahŕňa aj zásadné porušenie práva na obhajobu, a preto v takom prípade neprichádza do úvahy záver o naplnení dovolacieho dôvodu aj podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku z dôvodu, že v uvedenej situácii je ustanovenie § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku v pomere špeciality k § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku“. To znamená, že dôvod dovolania § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku mal v danej veci „prednosť“ a najvyšší súd rozhodol práve o jeho naplnení napriek tomu, že v súvislosti s týmto dôvodom dovolania boli obvinenému zásadným spôsobom porušené aj práva na obhajobu.

+ + +

Podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku, ak sa na obvinenom vykonáva trest odňatia slobody, uložený mu pôvodným rozsudkom a dovolací súd na dovolanie výrok o tomto treste zruší, rozhodne súčasne o väzbe.

Podľa § 380 ods. 3 Trestného poriadku, dĺžka trvania väzby podľa odseku 1 alebo odseku 2 sa posudzuje samostatne a nezávisle od väzby v pôvodnom konaní.

Nakoľko obvinený S. S. v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Bratislava II, sp. zn. 1T/9/2019, z 2. mája 2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 3To/61/2019, z 10. marca 2020 a dovolací súd v konaní o dovolaní rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil, podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku, bolo potrebné súčasne rozhodnúť o väzbe.

Podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku, obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že

c) bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil a ak vzhľadom na osobu obvineného, povahu alebo závažnosť trestného činu, pre ktorý je trestne stíhaný, nie je v čase rozhodovania o väzbe možné väzbu nahradiť podľa § 80 alebo § 81.

Pri rozhodovaní o väzbe postačuje reálna hrozba, že obvinený bude konať tak, ako to predpokladá príslušný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) až c) Trestného poriadku, ak nebude vzatý do väzby, pričom zákon nevyžaduje absolútnu istotu o jeho naplnení, a to z dôvodu, že pri rozhodovaní o väzbe súd môže mieru rizika úteku alebo páchania trestnej činnosti len odhadovať a nie je nevyhnutne potrebné, aby zo strany obvineného už k takýmto konaniam alebo pokusom o také konanie vôbec došlo (vyjmúc postup podľa § 71 ods. 3 Trestného poriadku pri tzv. opakovanej väzbe obvineného). Akceptácia opačného názoru by totiž úplne zbavila väzbu jej preventívneho a zabezpečovacieho charakteru, pričom každé rozhodovanie o väzbe sa odohráva v rovine pravdepodobnosti (teda v žiadnom prípade istoty, ako to nesprávne, aj keď nepriamo uvádza sudca pre prípravné konanie) ohľadne dôsledkov, ktoré môžu nastať, ak obvinený nebude držaný vo väzbe (obdobne I. ÚS 162/2016).

Najvyšší súd konštatuje, že vo vzťahu k obvinenému je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku predovšetkým s odkazom na to ako už pred Okresným súdom Bratislava II nebolo jednoduché zabezpečiť jeho prítomnosť na hlavnom pojednávaní, čo viedlo súd prvého stupňa ku vydaniu príkazu na jeho zatknutie. Ďalej sa obvinený preukázateľne vyhýbal verejným zasadnutiam na odvolacom súde. Opomenuteľným nemôže ostať i fakt, že trestné stíhanie pre ktoré sa nakoniec nemohol zúčastniť verejného zasadnutia z 10. marca 2020, sa týkalo šírenia poplašnej správy v skoršom priebehu tohto konania. Z toho vyplýva, že nezáujem spolupracovať a otáznik visiaci nad jeho účasťou na verejnom zasadnutí po zrušení uznesenia Krajského súdu v Bratislave, by obvineného mohlo viesť k ďalšej trestnej činnosti, eventuálne znovu v spojitosti s trestným činom šírenia poplašnej správy.

Obvinený má tiež v registri trestov Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky 4 záznamy a bol závislý na omamných látkach. To sám priznáva a nie je vylúčené, že by sa nesnažil dopustiť protiprávnej činnosti aj v súvislosti so zabezpečením návykových látok.

Existuje teda dôvodná obava, že prepustením obvineného na slobodu by aj ďalej pokračoval v páchaní rovnakej alebo obdobnej trestnej činnosti s cieľom zabezpečovania si vecí, či už ako prostriedkov na živobytie alebo pre užívanie drog, ku ktorým na závislosti sa hlási. Rovnako tak s ohľadom na jeho trestnú minulosť hrozí pokračovanie v protiprávnom konaní a obavu umocňuje aj trestné stíhanie vedené v inej trestnej veci, o to viac, že javí súvis s vecou touto.

Všetky vyššie podrobne rozvedené skutočnosti podľa názoru najvyššieho súdu napĺňajú dôvody tzv. preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Najvyšší súd zároveň skúmal, či by väzbu obvineného bolo možné nahradiť písomným sľubom a dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku ak je daný dôvod väzby, okrem dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) alebo ods. 3 písm. b), môže súd a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie ponechať obvineného na slobode alebo prepustiť ho na slobodu, ak obvinený dá písomný sľub, že povedie riadny život, najmä že sa nedopustí trestnej činnosti a že splní povinnosti a dodrží obmedzenia, ktoré sa mu uložia, a súd alebo v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie považuje sľub vzhľadom na osobu obvineného a na povahu prejednávaného prípadu za dostatočný a prijme ho.

Podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ak je daný dôvod väzby, okrem dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) alebo ods. 3 písm. b), môže súd a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie ponechať obvineného na slobode, alebo prepustiť ho na slobodu, ak s ohľadom na osobu obvineného a povahu prejednávaného prípadu možno účel väzby dosiahnuť dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvineným alebo odovzdaním dohľadu nad obvineným do iného členského štátu Európskej únie podľa osobitného predpisu.

Pokiaľ však ide o charakter a spôsob vykonania trestných činov vrátane toho, za ktorý je stíhaný v inej trestnej veci a osobu páchatel'a, tiež s ohľadom na možnosť pokračovania v trestnej činnosti, najvyšší súd nepostupoval podľa § 80 ods. 1 písm. b), c) Trestného poriadku a nenahradil väzbu obvineného sľubom ani dohľadom probačného a mediačného úradníka, pretože by sa ním i spolu s uložením primeraných povinností a obmedzení, neodstránila obava z pokračovania obvineného v trestnej činnosti.

S poukazom na spáchanú trestnú činnosť, ktorá sa kladie za vinu obvinenému, ako aj vyššie podrobne rozvedené okolnosti prípadu a jeho osobu, nemožno dospieť k tomu, že by prípadné nahradenie väzby označenými procesnými prostriedkami náhrady väzby malo svoj praktický účel.

Preto rozhodol najvyšší súd tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.